

brupartners
.brussels

concertation économique et sociale
economisch en sociaal overleg

ADVIES

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de toepassing van de algemene beginselen inzake geïntegreerde gewasbescherming, tot wijziging van het besluit van 16 juli 2015 betreffende de opslag en hantering van gewasbeschermingsmiddelen alsook het beheer van hun afval door professionele gebruikers en tot intrekking van het besluit van 10 november 2016 betreffende het toepassingsplan van pesticiden in openbare ruimten

---

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	23 oktober 2023
Aanvraag behandeld door	Commissie Leefmilieu
Advies uitgebracht door de Raad van Bestuur van	18 december 2023
Advies bekrachtigd door de Plenaire vergadering van	21 december 2023

Brupartners bestaat uit 7 effectieve en 7 plaatsvervangende leden die **de representatieve werkgeversorganisaties (BECI)** vertegenwoordigen, 6 effectieve en 6 plaatsvervangende leden die **de representatieve middenstandsorganisaties** vertegenwoordigen, 2 effectieve en 2 plaatsvervangende leden die **de representatieve werkgeversorganisaties van de social-profitsector (BRUXEO)** vertegenwoordigen en 15 effectieve en 15 plaatsvervangende leden die **de representatieve werknemersorganisaties** vertegenwoordigen (6 ABVV, 6 ACV, 3 ACLVB).

BRUPARTNERS

Bischoffsheimlaan 26 - 1000 Brussel

Tel. : 02 205 68 68 - brupartners@brupartners.brussels - www.brupartners.brussels

Vooraf

Artikel 14 van Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden bepaalt dat : « *De lidstaten alle nodige maatregelen nemen om bestrijding met lage pesticideninzet te bevorderen, waarbij zij waar mogelijk voorrang geven aan niet-chemische methoden, zodat professionele gebruikers van pesticiden overschakelen op praktijken en producten die binnen het gehele voor de bestrijding van een bepaald schadelijk organisme ter beschikking staande aanbod het laagste risico voor de gezondheid van de mens en het milieu opleveren. Bestrijding met lage pesticideninzet omvat geïntegreerde gewasbescherming alsmede biologische landbouw* ».

Deze bepaling wordt omgezet door artikel 12 van de ordonnantie van 20 juni 2013 betreffende een pesticidegebruik dat verenigbaar is met de duurzame ontwikkeling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat bepaalt dat « *de Regering de nodige maatregelen vastlegt om te garanderen dat de professionele gebruikers, ongeacht het betrokken gebied, de beginselen van geïntegreerde gewasbescherming toepassen* ».

De tenuitvoerlegging van geïntegreerde gewasbescherming voor alle professionals die gewasbeschermingsmiddelen dienen te gebruiken, wordt aldus verplicht gesteld.

Het onderhavige ontwerp van besluit stelt derhalve een operationeel kader vast voor de tenuitvoerlegging van de algemene beginselen van geïntegreerde gewasbescherming door professionele gebruikers (landbouwproducenten enerzijds en landschapsbedrijven en beheerders van openbare ruimten anderzijds). Het doel is om een beter kader te bieden voor de praktijken van deze professionals, zodat zij alternatieve methoden voor gewasbeschermingsmiddelen zouden gebruiken en het gebruik van chemische producten slechts als laatste redmiddel zouden beperken.

Er zij ook op gewezen dat er momenteel voor alle professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen geen verplichting bestaat om geregistreerd te zijn (NVDR : enkel voor de opslag van gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik is een milieuvergunning vereist). Om de door deze situatie veroorzaakte moeilijkheden (moeilijk te controleren bepalingen met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen en gebrek aan statistieken) te verhelpen, is het ook de bedoeling om van al deze professionele actoren een registratie te eisen.

Tot slot is er een overgangperiode voorzien om professionals in staat te stellen zich vertrouwd te maken met deze veranderingen en hun nieuwe verplichtingen ten uitvoer te leggen. Concreet is er voorzien dat :

- de verplichte registratie (artikel 9) 18 maanden na publicatie in het Belgisch Staatsblad van kracht wordt.
- De verplichting inzake certificering of zelfcontrole voor producenten en landschapsbedrijven (artikelen 3 en 5) en de verplichting inzake mededeling van het register (artikel 8) 2 jaar na publicatie in het Belgisch Staatsblad van kracht worden.

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Brupartners wijst erop dat overweging (2) van Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden stelt dat : « Op dit moment deze richtlijn van toepassing is op pesticiden die gewasbeschermingsmiddelen zijn. Het is echter de bedoeling de werkingssfeer van deze richtlijn in de toekomst uit te breiden tot biociden ».

Brupartners benadrukt het belang van een correct onderscheid tussen gewasbeschermingsmiddelen enerzijds en biociden anderzijds. Dit om te voorkomen dat biociden (waaronder ontsmettingsmiddelen) in bepaalde wettelijke bepalingen zouden worden opgenomen, wat gevolgen zou hebben voor heel wat sectoren (ziekenhuizen, rusthuizen en gezondheidszorg in het algemeen, « biofarma »-industrie, voedingssector, knaagdier- en insectenbestrijding, ...).

1.2 Gebruik en op de markt brengen

Het beleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest inzake het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen wordt door het Gewestelijk Programma voor Pesticidenreductie 2023-2027 bepaald. In dit verband herinnert **Brupartners** eraan dat hij op 16 december 2021 een [advies betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering ter goedkeuring van het Gewestelijk Programma voor Pesticidenreductie 2023-2027 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#) heeft uitgebracht. In dit advies formuleerde **Brupartners** met name de volgende beschouwingen :

- Gelet op de institutionele realiteit is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest slechts gedeeltelijk bevoegd voor wat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen betreft (de federale overheid blijft met name bevoegd voor het verlenen van vergunningen voor het op de markt brengen van middelen op het hele grondgebied van België). **Brupartners** [...] :
  - formuleert in dit opzicht heel wat twijfels bij de doeltreffendheid van een maatregel om het gebruik van een product te verbieden, wanneer men anderzijds dit product mag blijven verkopen ;
  - wil op het nationaal niveau een coherente wetgeving die een productnormenbeleid waarborgt dat de rechtszekerheid bevordert en dat verhindert dat er in België drie marktsegmenten verschijnen, met alle complexiteit en (meer bepaald administratieve) moeilijkheden die dit voor alle betrokken partijen met zich zou meebrengen ;
  - benadrukt dat het, om een doeltreffende strategie in te stellen om invasieve soorten te bestrijden, van belang is om op het hele grondgebied homogene productnormen te hebben ;
  - pleit voor een nauw overleg tussen de federale overheid en de Gewesten ter zake, rekening houdend met de verdeling van de bevoegdheden op het institutioneel vlak tussen de productnormen en het gebruik ervan.
- Gelet op de afstemming van de betrokken bevoegdheden blijft het op de markt brengen van bepaalde producten die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet mogen worden gebruikt, toch toegestaan voor verkoop op het grondgebied van ons Gewest. **Brupartners** vraagt zich

dan ook af welke middelen zullen worden ingezet om zich ervan te vergewissen dat dit verbod daadwerkelijk wordt nageleefd. Hij acht het op zijn minst noodzakelijk dat de naleving van de verplichtingen (met name de gebruiksvoorwaarden van dergelijke producten) door professionals zou worden geëvalueerd.

Anderzijds is **Brupartners** van mening dat de controle op de naleving van één enkel gebruiksverbod des te moeilijker zal verlopen, daar de andere Gewesten niet dezelfde voorschriften toepassen ten aanzien van een product en/of men een product mag blijven verkopen (federale bevoegdheid). Anderzijds heeft hij benadrukt dat de invoering van doeltreffende controles in deze context een niet te verwaarlozen begrotingsimpact zou kunnen hebben. Tot slot benadrukt **Brupartners** het belang om de illegale handel in pesticiden (meer bepaald via het internet), alsook het gebruik van namaakproducten te bestrijden. Hij pleit voor een samenwerking met de andere Gewesten en de federale overheid op dit vlak. Bepaalde producten die men in deze handel terugvindt, zijn immers giftiger dan de « klassieke » producten die door de overheden zijn gekend. Hij vindt een doeltreffend controlesysteem van de geldende maatregelen in dat opzicht in het bijzonder onontbeerlijk.

- In zoverre afwijkingen kunnen worden toegestaan en pesticiden (onder bepaalde voorwaarden) nog op het grondgebied van het Gewest kunnen worden gebruikt, dringt **Brupartners** aan op de essentiële rol van opleiding (met name verstrekt in het kader van de fytolicensie). Een efficiënte opleiding zou het immers toelaten om enerzijds de risico's die met het verkeerd gebruik van deze producten samengaan te verkleinen, en om anderzijds de hoeveelheden gebruikte producten te verminderen.
- **Brupartners** neemt akte van de wens om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in tuinen en privé domeinen te beperken. Gelet op de uitdaging van de controle op de naleving van verplichtingen die in privé ruimten van toepassing zijn, dringt hij aan op het belang van maatregelen om het grote publiek voor te lichten en bewust te maken.

1.3 Ministeriële machtiging (artikel 2)

Brupartners neemt er akte van dat er voor de minister van Leefmilieu een machtiging is voorzien om richtsnoeren voor geïntegreerde gewasbescherming vast te stellen, die specifiek betrekking hebben op bepaalde teelten, sectoren of organismen.

Omdat hij vaststelt dat deze specifieke richtsnoeren op basis van voorstellen van Leefmilieu Brussel en na raadpleging van Brussel Economie en Werkgelegenheid zullen moeten worden vastgesteld, vraagt **Brupartners** om ook in zijn raadpleging te voorzien om zo het advies van de intersectorale sociale partners in te winnen. Hij vraagt ook om te voorzien in de raadpleging van actoren op het terrein die over technische en specifieke kennis beschikken in het kader van de opstelling van deze specifieke richtsnoeren (bijvoorbeeld via werkgroepen).

Brupartners is van mening dat de thema's waarop deze ministeriële machtiging betrekking heeft (met gevolgen voor de landbouwsector) de betrokkenheid van de minister van Economische ontwikkeling en middenstand/zelfstandigen zouden rechtvaardigen.

Daarnaast roept **Brupartners** op tot een algehele interregionale samenwerking bij de vaststelling van deze specifieke richtsnoeren voor geïntegreerde gewasbescherming. Dit om de administratieve uitvoerbaarheid te waarborgen voor de betrokken actoren, die in de drie Gewesten werkzaam zouden zijn.

1.4 Bewijs van naleving van de beginselen van geïntegreerde gewasbescherming (artikelen 3 en 5)

Brupartners neemt er akte van dat de naleving van de beginselen van geïntegreerde gewasbescherming via één van de volgende kanalen zal kunnen worden aangetoond :

1. door certificering op het vlak van biologische landbouw ;
2. door certificering inzake « geïntegreerde gewasbescherming », verstrekt door een onafhankelijk controleorgaan dat in het Vlaams of het Waals Gewest al is erkend ;
3. door een individuele verbintenis om de richtsnoeren van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest toe te passen.

Brupartners is van mening dat deze bepaling het zal toelaten om de administratieve last te verlichten van de actoren die werkzaam zijn in verschillende Gewesten. Hij steunt de maatregel waarbij de naleving van de beginselen van geïntegreerde gewasbescherming kan worden aangetoond door middel van een erkenning die al door het Vlaams of Waals Gewest is toegekend.

Om een goede interregionale harmonisatie te waarborgen, en in zoverre het weinig waarschijnlijk is dat de erkende Waalse en Vlaamse beheersinstanties een specifieke expertise voor het Brussels Gewest zouden ontwikkelen, vraagt **Brupartners** om er ook voor te zorgen dat het Brusselse « Integrated pest management »-systeem identiek zou zijn aan dat van de twee andere Gewesten.

Brupartners neemt er akte van dat de individuele verbintenis om de richtsnoeren van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest toe te passen, zal moeten worden aangetoond door een zelfcontrolevoorziening, waarvan de details door de minister van Leefmilieu zullen moeten worden uitgewerkt. Derhalve benadrukt hij dat ervoor moet worden gezorgd dat het Bestuur dat verantwoordelijk is voor het toezicht op de naleving van deze zelfcontrolevoorziening over voldoende middelen zou beschikken om zijn opdracht doeltreffend uit te voeren.

Met het oog op een administratieve vereenvoudiging voor actoren die op het interregionaal niveau werkzaam zijn, pleit **Brupartners** voor de vaststelling van richtsnoeren die met deze van de andere twee Gewesten zijn geharmoniseerd.

1.5 Tijdelijke afwijkingen ten aanzien van de verplichtingen inzake toepassing van geïntegreerde gewasbescherming (artikel 7)

Brupartners stelt vast dat de minister van Leefmilieu zal kunnen beslissen over tijdelijke afwijkingen van de verplichtingen inzake toepassing van geïntegreerde gewasbescherming. Deze tijdelijke afwijkingsregelingen zullen om de volgende redenen kunnen worden ingevoerd :

- voedselveiligheid ;
- volksgezondheid ;
- milieubescherming ;
- bedreiging van erfgoed ;
- wetenschappelijk onderzoek ;
- groot openbaar belang.

Aangezien voedselveiligheid en volksgezondheid onder de bevoegdheden van de federale overheid vallen, stellen **de representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties** zich vragen bij de institutionele mogelijkheid voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om tijdelijke afwijkingen vast te

stellen ten aanzien van de verplichtingen inzake toepassing van geïntegreerde gewasbescherming door zich op deze twee gebieden te beroepen.

De representatieve werknemersorganisaties benadrukken dat het aanvoeren van redenen om een tijdelijke gewestelijke afwijkende regeling te rechtvaardigen, geenszins betekent dat er op de gebieden in kwestie regels moeten worden opgesteld. In dit opzicht zijn deze organisaties van oordeel dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevoegd is om tijdelijke afwijkende regelingen ten aanzien van de verplichtingen inzake toepassing van geïntegreerde gewasbescherming goed te keuren, door redenen van voedselveiligheid of volksgezondheid aan te voeren.

Brupartners wijst erop dat het aan de Raad van State zal zijn om deze juridische kwestie te beslechten.

1.6 Registratie van professionele gebruikers (artikel 9 en bijlage 2)

Brupartners stelt vast dat de registratie van alle professionele gebruikers of gebruikers die dat kunnen zijn, zal zijn vereist. De registratie zal dus niet uitsluitend verband houden met het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, maar zal betrekking hebben op de gehele sector. De gevraagde informatie wordt in bijlage 2 van het ontwerp van besluit nader beschreven. Concreet zal deze registratie online gebeuren en om de 5 jaar moeten worden vernieuwd.

Brupartners is van mening dat de bepaling die de registratie vereist van elke gebruiker « die een professionele gebruiker kan zijn », vatbaar is voor verkeerde interpretaties en derhalve een rechtsonzekerheid creëert (hoe zal een gebruiker kunnen aantonen dat hij « niet van plan is » om gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken?). Houdt deze vereiste bijvoorbeeld de registratie van elke landbouwingenieur in? **Brupartners** acht het derhalve noodzakelijk om, in het bijzonder gelet op de sancties die ingeval van milieuovertredingen zijn voorzien, het toepassingsgebied van deze bepaling aan de hand van objectieve criteria (bijvoorbeeld de NACE-codes) te verduidelijken. Daarnaast stelt hij voor om de bestaande middelen vrij te maken die het toelaten om « vermeende » professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen te identificeren en ermee contact op te nemen (bijvoorbeeld via de Kruispuntbank van Ondernemingen).

Daarnaast herhaalt **Brupartners** dat sommige professionele actoren al op het federaal niveau via de fytolicensie zijn geregistreerd. Voor laatstgenoemden zal deze maatregel dus dubbel werk en een onnodige administratieve last betekenen. Hij dringt er dan ook op aan dat alle professionele actoren die dankzij de voorziening van de fytolicensie al bij de overheden bekend zijn, niet door deze nieuwe verplichting zouden worden getroffen. Hij stelt derhalve voor om de gewestelijke database via de federale registratie te voeden en om de verplichting enkel op te leggen aan actoren die geen fytolicensie hebben en werkzaam zijn in specifieke sectoren.

1.7 Inventaris van gewasbeschermingsmiddelen (artikelen 8 en 12)

Brupartners stelt de opname vast van de verplichting om een inventaris bij te houden van de gewasbeschermingsmiddelen die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn opgeslagen. Deze verplichting zal worden gecoördineerd met de verplichtingen inzake gebruiksregister, het register van gevaarlijke chemische producten dat vereist is in het kader van de milieuvergunningen voor opslag van producten of, bij gebreke daarvan, door de Codex over het welzijn op het werk. De inhoud en de structuur van de opslaginventaris moeten vergelijkingen mogelijk maken met het gebruiksregister om eventuele tekortkomingen te identificeren.

In dit verband, en ter wille van de doeltreffendheid, stelt **Brupartners** een coördinatie met de federale dienst van het FAVV voor. Bovendien stelt hij voor om ervoor te zorgen dat de timing en de inhoud van deze vereiste coherent zouden blijven met de bepalingen die op het Europees niveau zijn vastgesteld.

*
*   *